

სსიპ დაცული ტერიტორიების სააგენტო
დაცული ტერიტორიების საკონსულტაციო საბჭოს სხდომის

ოქმი N11

საბჭოს ჩატარების თარიღი: 13 / დეკემბერი / 2021 წელი

საბჭოს ჩატარების ადგილი: თბილისი, გულუას ქ. 6

2021 წელს დაცული ტერიტორიების სააგენტოს თავმჯდომარის N ო-247 ბრძანებით (09/11/2021 წელი) დამტკიცდა დაცული ტერიტორიების საკონსულტაციო საბჭოს ახალი შემადგენლობა (იხ. დანართი 1).

სამეცნიერო-საკონსულტაციო საბჭოს უფლება-მოვალეობანი, მუშაობის წესი და რეგლამენტი განისაზღვრება დაცული ტერიტორიების სააგენტოს ტერიტორიული ადმინისტრაციების ტიპური დებულებით (იხ. დანართი 2).

2021 წლის 13 დეკემბერს დაცული ტერიტორიების სააგენტოში დაცული ტერიტორიების საკონსულტაციო საბჭოს რიგით მეთერთმეტე სხდომა გაიმართა.

შეხვედრის ფარგლებში, საბჭოს წევრებმა ბიომრავალფეროვნების მონიტორინგის გაუმჯობესების, ბუნებრივი რესურსების მდგრადი მართვისა და ტყის დაცვა-აღდგენის მიმართულებით განხორციელებული პროექტების შედეგები განიხილეს. დაცული ტერიტორიების სააგენტოს საკონსულტაციო საბჭო 16 წევრისგან შედგება; მათ შორის არიან სააგენტოს, გარემოსდაცვითი არასამთავრობო ორგანიზაციების, აკადემიური წრეების წარმომადგენლები და ექსპერტები.

2021 წლის 13 დეკემბერს დაცული ტერიტორიების სააგენტოში გამართულ საკონსულტაციო საბჭოს სხდომას გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის მოადგილე - ნინო თანდილაშვილი დაესწრო.

საბჭოს სხდომას ესწრებოდნენ საბჭოს წევრები:

საკონსულტაციო საბჭოს 16 წევრიდან სხდომას ესწრებოდა 13 წევრი.

1. სსიპ დაცული ტერიტორიების სააგენტოს თავმჯდომარე, საბჭოს თავმჯდომარე - დავით იოსებაშვილი;
2. სსიპ დაცული ტერიტორიების სააგენტოს თავმჯდომარის მოადგილე, საბჭოს წევრი - თომა დეკანოიძე;
3. სსიპ დაცული ტერიტორიების სააგენტოს დაგეგმვისა და განვითარების სამსახურის უფროსი, საბჭოს წევრი - ნატო სულთანაშვილი;
4. საქართველოს გარემოს დაცვის და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს, ბიომრავალფეროვნებისა და სატყეო დეპარტამენტის პირველადი სტრუქტურული ერთეულის ხელმძღვანელი, საბჭოს წევრი - კარლო ამირგულაშვილი;
5. აშშ შინაგანი დეპარტამენტის საერთაშორისო ტექნიკური დახმარების პროგრამა - USDOJ – ITAP პროგრამის მრჩეველი, საბჭოს წევრი - პაატა შანშიაშვილი;
6. ბუნების დაცვის მსოფლიო ფონდის (WWF) კავკასიის პროგრამის, კონსერვაციის პროგრამის ოფიცერი, საბჭოს წევრი - მაკა ბიწაძე;
7. არასამთავრობო ორგანიზაცია სახელობათა კონსერვაციის ცენტრი „NACRES“ -ის გამგეობის თავმჯდომარე, საბჭოს წევრი - ირაკლი შავგულიძე;
8. ააიპ თბილისის ზოოლოგიური პარკის დირექტორი, საბჭოს წევრი - ზურაბ გურიელიძე;
9. კავკასიის რეგიონული გარემოსდაცვითი ცენტრის - REC Caucasus აღმასრულებელი დირექტორი, საბჭოს წევრი - სოფო ახოზაძე;
10. არასამთავრობო ორგანიზაცია საქართველოს მწვანეთა მოძრაობა / დედამიწის მეგობრები - საქართველოს თავმჯდომარე, საბჭოს წევრი - ნინო ჩხოზაძე;
11. კონსულტანტი დაცული ტერიტორიების საკითხებში, მწვანე ნუსხის პროცესის დამკვირვებელი, საბჭოს წევრი - მარიკა ქავთარიშვილი;
12. კონსულტანტი დაცული ტერიტორიების საკითხებში, მწვანე ნუსხის პროცესის დამკვირვებელი, საბჭოს წევრი - ეკატერინე კაკაბაძე;
13. კონსულტანტი დაცული ტერიტორიების საკითხებში, დაცული ტერიტორიების მეგობართა ასოციაციის ქსელის დირექტორი, საბჭოს წევრი - ანზორ გოგოთიძე;

სხდომას ესწრებდნენ მოწვეული სტუმრები:

14. საქართველოს გარემოს დაცვის და სოფლის მეურნეობის მინისტრის მოადგილე - ნინო თანდილაშვილი;
15. საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს, ბიომრავალფეროვნებისა და სატყეო დეპარტამენტის, დაცული ტერიტორიების პოლიტიკის სამმართველოს ხელმძღვანელი - თეონა ქარჩავა;

16. საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს, ბიომრავალფეროვნებისა და სატყეო დეპარტამენტის თანამშრომელი - ვაჟა ყოჩიაშვილი;
17. საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს, ბიომრავალფეროვნებისა და სატყეო დეპარტამენტის თანამშრომელი - მერაბ მოსიძე;
18. კავკასიის გარემოსდაცვითი ორგანიზაციების ქსელი - CENN-ის წარმომადგენელი - რეზო გეთიაშვილი;
19. კავკასიის რეგიონალური გარემოსდაცვითი ცენტრის დირექტორი - REC CAUCASUS ბიომრავალფეროვნების და მდგრადი განვითარების პროგრამების მენეჯერი - ლალი თევზაძე
20. არასამთავრობო ორგანიზაცია SABUKO-ს წარმომადგენელი - თინათინ არველაძე;

დაცული ტერიტორიების სააგენტოს თანამშრომლები:

21. სსიპ დაცული ტერიტორიების სააგენტოს თავმჯდომარის მოადგილე - ბესიკ კუსიძი;
22. სსიპ დაცული ტერიტორიების სააგენტოს თავმჯდომარის მოადგილე - თამარ ხახიშვილი;
23. სსიპ დაცული ტერიტორიების სააგენტოს დაგეგმვისა და განვითარების სამსახურის ბუნებრივი რესურსების მთავარი სპეციალისტი - ხათუნა წიკლაური;
24. სსიპ დაცული ტერიტორიების სააგენტოს დაგეგმვისა და განვითარების სამსახურის ეკოგანათლების სპეციალისტი - მარიამ მაჭარაშვილი.

სხდომას არ ესწრებოდნენ საბჭოს წევრები:

1. არასამთავრობო ორგანიზაცია „მწვანე ალტერნატივა“, კონსერვაციის პროგრამის კოორდინატორი, საბჭოს წევრი - ირაკლი მაჭარაშვილი;
2. კავკასიის გარემოსდაცვითი ორგანიზაციების ქსელი - CENN -ის დირექტორი, საბჭოს წევრი - ნანა ჯანაშია;
3. საზოგადოება ბუნების კონსერვაციისათვის - საბუკო-ს აღმასრულებელი დირექტორი, საბჭოს წევრი - ნათია ჯავახიშვილი;

შეხვედრას ფასილიტაციას უწევდა და საკონსულტაციო საბჭოს სხდომა გახსნა ქალბატონმა ნატო სულთანაშვილმა, იგი მიესალმა სტუმებს, მადლობა გადაუხადა შეხვედრაზე დასწრებისთვის და აღნიშნა, რომ დღევანდელი შეხვედრის მიზანია, საკონსულტაციო საბჭოს განახლებული შემადგენლობით შეხვედრა, საბჭოს წევრებისთვის საბჭოს ახალი თავმჯდომარის წარდგენა, ასევე საბჭოს წევრებთან ერთად მსჯელობა, თუ როგორი ფორმატით განაგრძობს აღნიშნული საბჭო სამომავლოდ ფუნქციონირებას. ამის შემდეგ მან და სიტყვა გადასცა მინისტრის მოადგილეს - ქალბატონ ნინო თანდილაშვილს.

ქალბატონი ნინო თანდილაშვილი მიესალმა საბჭოს წევრებს და აღნიშნა, რომ მნიშვნელოვანია საკონსულტაციო საბჭოს შეხვედრების რეგულარულად ორგანიზება. ასევე ისაუბრა მასზედ, მოხარულის რომ განახლდა საკონსულტაციო საბჭოს შემადგენლობა, რაც ხელს შეუწყობს დაცული ტერიტორიების სააგენტოს იყოს უფრო მეტად გახსნილი და მოხდეს სხვადასხვა გარემოსდაცვითი თემით დაინტერესებული მხარის, ესპერტის აზრთა გათვალისწინება სამიანობაში. მან აღნიშნა, რომ დაცული ტერიტორიების ეფექტური მმართველობისთვის საკონსულტაციო საბჭოს მუშაობა ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი მექანიზმია, რომ დაცული ტერიტორიების გაფართოება და ევროპული სტანდარტის მმართველობის დანერგვა გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს ერთ-ერთი მთავარი პრიორიტეტია. „მნიშვნელოვანია აღინიშნოს, რომ ჩვენ აღვადგინეთ დაცული ტერიტორიების საკონსულტაციო საბჭოს მუშაობის პროცესი, სადაც არასამთავრობო სექტორის ჩართულობით მოხდება მიმდინარე და დაგეგმილი პროექტების განხილვა, გადაწყვეტილებების მიღება დაცული ტერიტორიების მმართველობის საკითხებთან დაკავშირებით. ასეთ შეხვედრებს რეგულარული ხასიათი ექნება“, - აღნიშნა გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის მოადგილემ, ნინო თანდილაშვილმა. მან ასევე ყურადღება გამახვილა სააგენტოში და მთლიანად დაცული ტერიტორიების სისტემაში ბიომრავალფეროვნების მონიტორინგის გაძლიერების აუცილებლობაზე, ასევე, მნიშვნელოვანია მოხდეს კონსულტაცია არასამთავრობო ორგანიზაციებთან, როგორც მათი, ასევე საერთაშორისო გამოცდილების გაზიარება და საუკუთესო გადაწყვეტილებების მიღება დაცული ტერიტორიების მართვის გაუმჯობესების მიზნით.

ამის შემდგომ სიტყვა გადაეცა დაცული ტერიტორიების სააგენტოს თავმჯდომარეს და ამავედრიულად საბჭოს თავმჯდომარეს - ბატონ დავით იოსებაშვილს. ბატონო დავითი მისალმა შეხვედრაზე პირისპირ მყოფ საზოგადოებას და აგრეთვე იმ მონაწილეებს, რომლებიც ჩართულნი ონლაინ რეჟიმში მონაწილეობდნენ საბჭოს სხდომის შეხვედრაზე. მან აღნიშნა, რომ სააგენტოსთვის მნიშვნელოვანია საბჭოს თითოეული

წევრის ჩართულობა გადაწყვეტილების მიღების პროცესში, დიდი მადლობა გადაუხადა დამსწრე საზოგადოებას შეხვედრაში მონაწილეობისთვის და საბჭოს წევრებად ყოფნის ინტერესის გამოხატვისთვის, კიდევ ერთხელ აღნიშნა, რომ მზად არის მათთან თანამშრომლობისთვის.

ნატო სულთანოვილიმა საბჭოს წევრებს გააცნო დღის წესრიგი (დანართი 4), რის შემდეგაც სიტყვა გადასცა **ბატონ კარლო ამირგულაშვილს**, რომელიც ასევე მიესალმა დამსწრე საზოგადოებას და აღნიშნა, რომ საბჭო გარკვეული დროის განმავლობაში არ იკრიბებოდა პანდემიის პირობებში, ამ ხნის განმავლობაში განხორციელდა გარკვეული სიახლეები, რაზედაც ვრცლად პრეზენტაციაში ისაუბრა.

ბატონმა კარლომ ყურდღება გაამახვილა რამდენიმე საკითხზე, მათ შორის:

- ბიომრავალფეროვნებისა და სატყეო დეპარტამენტის ფუნქციებზე და მოვალებებზე, ბატონმა კარლომ აღნიშნა, რომ გამოვლინდა პოლიტიკის და მართვადობის ფუნქციის გაყოფის საჭიროება, როგორც ეს მოხდა ეროვნული სატყეო სააგენტოს მაგალითზე. პროცესი ამჟამად მიმდინარეობს და ინერგება სატყეო რეფორმა და ჯერ კიდევ იხვეწება სხვადასხვა საკითხი. მაგალითად, გაიმიჯნა პოლიტიკის ნაწილი და უფრო მეტად პროფესიონალების ჩართულობა მოხდა სატყეო სააგენტოში, შედეგად უფრო გაიოლდა მართვა.
- ასევე აღნიშნა, რომ 2022 წელს დაგეგმილია ლაგოდეხის დაცული ტერიტორიების დაარსების საიუბილეო 110 წლისთავისადმი მიძღვნილი ღონისძიების აღნიშვნა, რაც მის პოპულარიზაციას კიდევ უფრო შეუწყობს ხელს. ადმინისტრაციასთან ერთად დაგეგმილია სხვადასხვა ღონისძიება, რომელსაც მოგვიანებით გააცნობს საბჭოს წევრებს.
- გასული წლის განმავლობაში როგორც დამსწრე საზოგადოებისათვის ცნობილია, დეპარტამენტს არაერთი შეხვედრა ჰქონდა არასამთავრობო და საერთაშორისო ორგანიზაციებთან, საიდანაც გამოიკვეთა ბიომრავალფეროვნების მონიტორინგის გაძლიერების საჭიროება დაცულ ტერიტორიებზე. ეს საკითხი მნიშვნელოვანია და გაჟღერებული იქნა პარტნიორ და დონორ ორგანიზაციებთან, არასამთავრობო ორგანიზაციებთან; ბატონი კარლო შეეხო ქვეყნის მასშტაბით ბიომრავალფეროვნების მონიტორინგს, რომელიც სცდება სსიპ დაცული ტერიტორიების სააგენტოს კომპეტენციას, ვინაიდან მოიცავს ასევე სატყეოს ტერიტორიებს, სამთავრობო და არასამთავრობო ორგანიზაციების მუშაობას და მათ მიერ მოპოვებულ ინფორმაციას. სამინისტროს დაგეგმილი აქვს ბიომრავალფეროვნების სისტემის მიმართულების გაძლიერება და ახალი

სამსახურის ჩამოყალიბება, ან სამსახურში ცალკე განყოფილება. მნიშვნელოვანია და გათვალისწინებული არასამთავრობო ორგანიზაციების რეკომენდაციები, რომ სააგენტოს ქონდეს განვითარებული ბიომონიტორინგის სისტემა;

- მან ასევე აღნიშნა, ქვეყნის მასშტაბით ბიომრავალფეროვნების მართვის საკითხები ყოველთვის შედიოდა ბიომრავალფეროვნების მართვის სამსახურის ფუნქციებში და სწორედ დაცულ ტერიტორიებზეც ბიომრავალფეროვნების პოლიტიკის საკითხების მართვის მიზნით ბიომრავალფეროვნების და სატყეო პოლიტიკის დეპარტამენტში შეიქმნა ახალი სამსახური, რომელსაც ამჟამად კურირებს ქალბატონი თეონა ქარჩავა.
- მნიშვნელოვანია ყველა დაინტერესებული მხარის ჩართულობა, ხაზი გაუსვა იმას, რომ დაცული ტერიტორიების სააგენტოს მართვაში მნიშვნელოვანია გარემოს დაცვის და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს ზედამხედველობა, უშუალოდ მართვის პროცესში ჩართვა. სწორედ მისი დეპარტამენტის და სამინისტროს ვალდებულებათა მრავალი საერთაშორისო ვალდებულების შესრულების და პოლიტიკური დოკუმენტების დანერგვა და ანგარიშგება, როგორიცაა: IUCN, Ramsar - ის კონვენცია, Bern-ის კონვენცია, UNESCO,
- ცხადია, მართვის ორგანოა APA, საჭიროა ისეთი თანამშრომლობა ჩამოყალიბდეს, რომ ერთობლივად შეიქმნას და გაგრძელდეს სამუშაოები ახალი დაცული ლანდშაფტის დაარსებისათვის, როგორიცაა არაგვის და თრუსოს ლანდშაფტები, დაარსდეს სამუხის ველზე - ნუგზარ ზაზანაშვილის სახელობის მე-6 კატეგორიის დაცული ტერიტორია და ა. შ.
- ბატონმა კარლომ აღნიშნა, რომ დაგეგმილია დაცული ტერიტორიების პოლიტიკის დოკუმენტის შემუშავება, GIZ-მა დაიწყო ამ დოკუმენტის შემუშავება, მაგრამ გარკვეულ წილად შეფერხდა მისი დასრულება და შესაბამისად დანერგვა. ამავდროულად დეპარტამენტმაც დაიცადა, რომ მომხდარიყო ზუსტი გამიჯვნა პოლიტიკასა და მართვას შორის.
- ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, ბიომრავალფეროვნების და სატყეო პოლიტიკის დეპარტამენტში შექმნილი დაცული ტერიტორიების ახალი სამსახური გაუწევს ზედამხედველობას დაცულ ტერიტორიებზე დაგეგმილ და განსახორციელებელს ნაბიჯებს;
- **კარლო ამირგულაშვილმა** ასევე აღნიშნა, რომ მათ დეპარტამენტს გააჩნია მნიშვნელოვანი გეგმა შიდა ქართლის, რაჭის, სამუხის ველზე ახალი დაცული ტერიტორიებს დაარსებასთან დაკავშირებით, ასევე ყურადღება გაამახვილა დაცული ტერიტორიების საზღვრების დაზუსტების აუცილებლობაზე.
- დაგეგმილია ასევე მათი ჩართულობა პროექტების მოზიდვის კუთხით, მაგალითად შვედეთის მთავრობის მხარდაჭერით;

- მან აღნიშნა, რომ 2022 წლის იანვრიდან საბჭოს სხდომებზე განხილული ინება სხვადასხვა საკითხი - გადასაჭრელად და სწორად სამართავად, რაც ეხება დაცული ტერიტორიების სისტემას, ზონირებას, მართვას და პოსტკოვიდურ სიტუაციას;
- მან ასევე აღნიშნა, რომ დეპარტამენტის თანამშრომლების მიერ ადმინისტრაციებთან ჩატარდა ინტერვიუები საჭიროებების გამოვლენის მიზნით, ასევე განხორციელდა ზოგიერთ არასამთავრობო ორგანიზაციასთან შეხვედრები. სამომავლოდ დაგეგმილია ყველა არასამთავრობო ორგანიზაციასთან შეხვედრა, მომზადდება საკითხების ნუსხა, მათ შორის დაცული ტერიტორიების მიმართულებით;
- დაცული ლანდშაფტებისა და მთლიანად დაცული ტერიტორიების სისტემის მართვა ეროვნულ დონეზე კოორდინაციას საჭიროებს და ერთიანი დოკუმენტის შექმნას, სადაც უნდა იქნას გაერთიანებული დაცული ტერიტორიების სააგენტოს და სხვა ორგანიზაციების მიზნები, რათა თანხვედრაში იყოს სხვადასხვა დონორების (CNF, WWF...) და არასამთავრობო ორგანიზაციების (Nacres, REC, SABUKO და სხვა) მიზნებთან და გეგმებთან და ამავდროულად ეროვნულ მიზნებთან.
- დაცული ტერიტორიების მე-5 და მე-6 კატეგორიების შესახებ დეპარტამენტი გამოთქვავს თანამშროლობის მზადყოფნას დამსწრე საზოგადოებასთან;

ბოლოს ბატონმა **კარლო ამირგულაშვილმა** აღნიშნა, რომ არის კონკრეტული საკითხები, საჭიროა მათი დეტალური განხილვა საბჭოს წევრებთან ერთად და შეთანხმება.

ამის შედგომ, **ნატო სულთანაშვილმა** - სააგენტოს დაგეგმვისა და განვითარების სამსახურის უფროსმა საბჭოს წევრებს გააცნო დაცული ტერიტორიების სააგენტოს ბოლო წლებში მიღწეული შედეგები და სამომავლო გეგმები. მან თავის პრეზენტაციაში ვრცლად ისაუბრა დაცული ტერიტორიების სისტემის გაფართოების, ბიომრავალფეროვნების მართვის კუთხით თანამედროვე ტექნოლოგიების დანერგვისა და დაცული ტერიტორიების მართვის ეფექტურობის გაზრდის კუთხით მიღწეული შედეგების შესახებ. პრეზენტაციაში ასევე ყურადღება გამახვილდა ტყეების მდგრად მართვაზე და სანიტარული მდგომარეობის გაუმჯობესებაზე, საბჭოს წევრებს მიეწოდა ინფორმაცია ბორჯომ-ხარაგაულის ეროვნული პარკის ტერიტორიაზე ჩატარებული ტყეების ინვენტარიზაციის და ფიტოპათოლოგიური კვლევების შესახებ, რომლის მასალების საჯარო განხილვა დაგეგმილია მას შემდეგ, რაც ექსპერტების მიერ მოხდება კვლევის საბოლოო შედეგების მოწოდება.

პრეზენტაციების შემდგომ (დანართი 5 და 6) შეხვედრა გაგრძელდა კითხვა-პასუხის რეჟიმში.

ქ-მა სოფიკო ახოზაძემ აღნიშნა, რომ მიესალმება მსგავსი ტიპი შეხვედრებს, მათთვის ეს სიახლეა და მნიშვნელოვანი იქნება გაეცნოს დებულებას, რის საფუძველზეც მუშაობს საბჭო და იურიდიულად სად არის აღნიშნული საბჭოს მუშაობის პრინციპები, რა ვადით, რა პერიოდულობით უნდა მოხდეს შეხვედრები და როგორ უნდა ჩაერთოს ორგანიზაცია REC Caucasus.

ქალბატონმა ნატო სულთანოვიძემ უპასუხა, რომ არსებობს დაცული ტერიტორიების ადმინისტრაციების ტიპური დებულება, სადაც გაწერილია საკონსულტაციო საბჭოს მუშაობის პრინციპები, რომელიც ამ ეტაპზე ელექტრონულად დაეგზავნება საბჭოს წევრებს, თუმცა შეგვიძლია სამომავლოდ ერთად განვიხილოთ და ვიმსჯელოდ საბჭოს მუშაობის ახალ პრინციპებზე.

ამის შემდეგ დაცული ტერიტორიების სააგენტოს თავმჯდომარის მოადგილემ ზატონმა თომა დეკანოიძემ ისაუბრა რამდენიმე მნიშვნელოვან საკითხზე, სადაც განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია საბჭოს წევრების ჩართულობა და მათი აზრის გათვალისწინება, ასეთებია: ტყეთმოწყობა, ინვენტარიზაცია ბორჯომ- ხარაგაულის ეროვნულ პარკში, ასევე აქცენტი გააკეთა საერთაშორისო ექსპერტების მიერ ბორჯომ-ხარაგაულის ეროვნულ პარკსა და ნაკრძალში ჩატარებული ფიტოპათოლოგიური კვლევის შესახებ და გამოთქვა სურვილი, რომ მეცნიერების მიერ შემოთავაზებული სცენარები განხილულიყო საბჭოს სხდომაზე, რათა შემდგომ განსახორციელებელი ღონისძიებები სწორად დაინერგოს. შემდეგ საბჭოზე განიხილება უფრო დეტალურად აღნიშნული კვლევა, რადგანაც ამჟამად კვლევის ანგარიში არ არის დასრულებული.

მეორე საკითხი, რომელიც წამოჭრა ზატონმა თომამ ეხებოდა სააგენტოში ბიომრავალფეროვნების მონიტორინგის სამსახურის / სამმართველოს შექმნას - დაგეგმვისა და განვითარების სამსახურში, ვინაიდან მნიშვნელოვნად გაიზარდა დატვირთვა და ფუნქციები აღნიშნული მიმართულებით. შესაძლოა მოხდეს დაგეგმვისა და განვითარების სამსახურის რეორგანიზაცია. მან საბჭოს წევრებს განუმარტა, რომ დაგეგმვისა და განვითარების სამსახურის ფუნქციები მრავალფეროვანია, ბიომრავალფეროვნების მონიტორინგის საკითხები სწორედ ამ სამსახურის მიერ იმართება დაცულ ტერიტორიებზე, გარდა ბიომრავალფეროვნების მონიტორინგისა ასევე აკისრია დაცული ტერიტორიების მართვა, ბუნებრივი რესურსების მდგრადი მართვა, ეკოსაგანმანათლებლო და ეკოტურისტული საქმიანობა. ამდენად, მნიშვნელოვანია საბჭოს წევრების და დამსწრე საზოგადოების მხრიდან რეკომენდაციების და მოსაზრებების მოსმენა აღნიშნულ საკითხთან დაკავშირებით.

ქალბატონმა სოფო ახოზაძემ დასვა კითხვა ზემოთხსენებულ პოლიტიკის დოკუმენტის და ეროვნული ბიომრავალფეროვნების სტრატეგიის NBSAP ვადის და მოქმედების პერიოდის შესახებ.

ბატონმა კარლო ამირგულაშვილმა უპასუხა, რომ ესეც იქნება შეთანხმების საგანი, დროში შეუზღუდავად, ამ კონკრეტული ვალდებულებებიდან გამომდინარე, და ასევე ყოველწლიურად ემატება ქვეყანას ვალდებულება Emerald-ის, Ramsar-ის, Unseco-ს და Bern-ის კონვენციებიდან. Emerald-ის კონვენციას მიუერთდა 2018 წელს და როგორ მოერგოს ახალ გაიდლაინებს ეს საკითხიც მნიშვნელოვანია.

შემდგომ ბატონმა ირაკლი შავგულიძემ აღნიშნა, რომ პოლიტიკურ საკითხებს სხადია სამინისტრო გასაზღვრავს და ჩვენი ორგანიზაცია - ნაკრესიც აქტიურად თანამშრომლობს და სიამოვნებით ჩავერთვები ამ საბჭოს მუშაობაში. აქვე აღნიშნა, რომ ინსტიტუციურ საკითხებში სააგენტო თვითონაა პასუხისმგებელი. აუცილებელია, რომ მოხდეს კომპეტენციების ნათლად გაყოფა. მნიშვნელოვანია სამოქალაქო პასუხისმგებლობის მხრიდან, როცა არ არის გამიჯნული კომპეტენციები საზოგადოება იბნევა. ადრე სააგენტო სამინისტროს არ ექვემდებარებოდა და ქონდ გარკვეული ძაუფლება, რაც არც ახლა არ უნდა დაკარგოს სააგენტომ. საუბრებიდან ცოტა გაურკვევლად ჩანდა, სად იწყება მართვლობის სფერო და სად მთავრდება, სად გადის ზღვარი პოლიტიკასა და აღსრულებას შორის. აქედან გამომდინარე, ჩნდება ერთი კითხვა - ჩვენთვის ცნობილია, რომ ამჟამად სააგენტო ზედმეტად არის მიბმული სამინისტროზე და ხომ არ არის ეს იმაზე მეტი, ვიდრე საჭიროა. ყველაზე საუკეთესო მოდელი არის მაშინ, როცა სამინისტრო დაეხმარება და დაიცავს სააგენტოს. კარგია თუ განმართავთ, მაგალითად მართვის გეგმა იქნება და თქვენ რას როლს ასრულებთ აქ, ან რა ნაბიჯები იდგმევა თქვენი მხრიდან კონკრეტლად?

კარლო ამირგულაშვილმა უპასუხა, რომ სამინისტრომ კი უნდა დაიცვას, მაგრამ პოლიტიკაში სხვა რამეც უნდა იქნას განსაზღვრული. როგორც უწყება, სააგენტოც მნიშვნელოვანია ქვეყნისათვის და მნიშვნელოვანი სატყეოც, ერთი უწყება ვერ გააკეთებს ყველაფერს: მართავს და კოორდინირებს, მაგალითად, ჩვენმა დეპარტამენტმა გაიტანა პარლამენტში საკითხი ერუშეთის დაცული ტერიტორიის დაარსების შესახებ, მმართველმა უნდა დაარსოს, ჩამოაყალიბოს ადმინისტრაცია, უზრუნველყოს მისი ფუნქციონირება და გაუწიოს კონტროლი.

ეს რაც ეხება კოორდინაციის ნაწილს, ხოლო მეორე საკითხი - ყოველთვის არ აქვს პროექტების შესახებ ინფორმაცია, თუ ცუდია შედეგები, სად იყო პოლიტიკა? ინფორმაცია უნდა გაიცვალოს.

რა თქმა უნდა სააგენტო მსხვილი ორგანოა, თუმცა როგორც პოლიტიკის განმსაზღვრელი უნდა იყოს სხვა - ამ საქმიანობის ორგანიზება და კურირება ევალება ბიომრავალფეროვნების და სატყეო დეპარტამენტს.

საუკეთესო მოდელი იქნება, პოლიტიკა და ბიომრავალფეროვნების ურთიერთობა, უნდა მოექცეს ქვეყნის ველური ბუნების აღდგენის დოკუმენტში; ამის მიხედვით გვსურს, რომ დალაგდეს საკითხები.

ბატონმა ირაკლი შავგულიძემ გამოთქვა მოსაზრება მასზედ, რომ APA მაინც ზედმეტად არის მიბმული სამინისტროზე. იგი გარკვეული დოზით უნდა იყოს დამოკიდებული სამინისტროზე, მაგრამ სამინისტრომ არ უნდა „ჩაყლაპოს“ APA -ს მმართველობა.

ქალბატონი თამარ ხახიშვილი დაეთანხმა ბატონ ირაკლის და აღნიშნა, რომ კონკრეტულად უნდა იქნას გამიჯნული ზღვარი, მართვის და ანგარიშგების საკითხები. ანუ სააგენტოს - პოლიტიკური დონე იქნება დამატებითი მექანიზმი, ანუ ერთობლივად პროექტირების და შეთანხმების.

ქალბატონმა ნატო სულტანიშვილმა აღნიშნა, რომსწორედ აღნიშნული საკითხიც არის სამსჯელო, რაც სამომავლოდ თანამშრომლობის გზით უნდა დარეგულირდეს.

ბატონმა პაატა შანშიაშვილმა აღნიშნა, რომ წამოჭრილი საკითხები ხანგრძლივ დისკუსიას მოითხოვს, რადგანაც თითოეული ტერმინი საჭიროებს დეფინირებას. იგი როგორც საქართველოს კანონის „დაცული ტერიტორიების სისტემის შესახებ“ ავტორი თვლის, რომ თვითონ კანონია გადასახედი და ეს ხანგრძლივი სამუშაოების და განხილვის საკითხია. მან ასევე აღნიშნა, რომ გარკვეული პერიოდის წინ მუშაობდა პოლიტიკის დოკუმენტზე, რაც არ დასრულებულა, ასევე აღნიშნა, რომ ქვეყანას ნამდვილად უნდა ჰქონდეს დაცული ტერიტორიების ქსელის გეგმა, რაც დღესდღეობით არც სააგენტოს და არც სამინისტროს არა აქვს, და როლის შექმნა და კოორდინირებაც სწორედ სამინისტროს პრეროგატივაა.

კარგია რომ დაინერგა დაცული ტერიტორიების მართვის პრაქტიკა მენეჯმენტის გეგმებით, თუმც კარგი მენეჯმენტი უნდა ახალი დაცული ტერიტორიების დაგეგმვას და დაარსებას. სისტემა ფაქტიურად გეგმის გარეშეა, მაგალითად ცენტრალური კავკასიონის დაცული ტერიტორიების პროექტი არსებობდა წლების წინ, დავით გარეჯის, ცივ -

გომბორი და ალაზ ჭალების, რომლებიც დაცული ტერიტორიების სისტემის გარეთ დარჩა. მან მიმართა ბატონ კარლო ამირგულაშვილს, რომ სწორედ ამ საკითხების კურიერება უნდა გადნახორციელოს სამინისტრომ, რაც APA-ს შესაძლებლობას სცილდება. ბოლოს **ბატონმა პაატამ** აღნიშნა, რომ დონორული დახმარება ჩვენც გვინდა, დაცული ტერიტორიების ხარისხის განსაზღვრა ხდება Green list-ში შეყვანის გზით, ანუ გლობალური სტანდარტის მიღწევა, ეს მექანიზმი დასაანერგია. USDOI- ვეყრდნობით საუკეთესო საერთაშორისო გამოცდილებას და გამოხატავს მხარდაჭერას კარგ წამოწყებებში.

რაც შეეხება მონიტორინგის სისტემას, იყო მცდელობა, მათ შორის ინფრასტრუქტურული პროექტების მონიტორინგის, ეს დოკუმენტი აქვს შემუშავებული USDoI-ს. USAID - თან ერთად აქვთ პროგრამა, რომელიც განაგებს უდიდეს გამოცდილებას - ინსტიტუტებსა და ბიოგეგრაფიულ საზოგადოებებთან. სისტემის სტანდარტებთან მიდგომების და დონორთან აღნაგობით გაცემის და გაიჯარების კონცეპციაც არსებობს. **ბატონმა პაატამ გამოთქვა** მზადყოფნა საუკეთესო გამოცდილება გაუზაროს სააგენტოსაც და სამინისტროსაც.

საბჭოს სხვა წევრებმა აღნიშნეს, რომ რადგანაც ამ შემადგენლობით საბჭოს პირველი შეხვედრაა, საჭიროა შევთანხმდეთ მჯუშაობის ფორმატზე, სამომავლოდ უმჯობესი იქნება უფრო კონკრეტული საკითხების განხილვას დავუთმოთ დრო, სადაც ჩვენი გამოცდილებაა საჭირო.

ბატონმა დავით იოსებაშვილმა აღნიშნა, რომ შემდეგი სხდომის საკითხები უფრო დაკონკრეტდება, რაც შეეხება საბჭოს სხდომების ჩატარების პერიოდულობას, გთავაზობთ რამდენიმე ვარიანტს: წელიწადში ერთხელ, ორჯერ ან მეტჯერ.

საბჭოს წევრების უმრავლესობის მიერ აღინიშნა, რომ უმჯობესია შეხვედრა წელიწადში ორჯერ ან სამჯერ.

SABUKO-ს წარმომადგენელმა - **თინათინ არველძემ** გამოთქვა მოსაზრება იმის შესახებ, რომ კარგი იქნება იმის გათვალისწინებაც, შეეძლება თუ არა საბჭოს რიგგარეშე სხდომის ჩატარება და რა შემთხვევაში? რაზეც **ნატო სულთანაშვილმა** უპასუხა, რომ შესაძლებელია საბჭოს წევრების ხმათა უმრავლესობის გადაწყვეტილებით.

ქალბატონმა ნინო ჩხობაძემ აღნიშნა, რომ მზად არის თანამშრომლობისთვის, საჭიროა სამომავლოდ სხდომისთვის წინასწარ განსაზღვრული საკითხების მიწოდება, ასევე საინტერესოა როგორ ხდება მართვის გეგმების შემუშავება? არის თუ არა

გათვალისწინებული პროცესში დაინტერესებული მხარეების მონაწილეობა, მან ასევე აღნიშნა, რომ სისტემა რომ იყოს გამართული - საბჭოზე იყოს გადატანილი საკანონმდებლო მასალებიც, რაც თანხვედრაში უნდა იყოს კანონთან დაცული ტერიტორიების სისტემების შესახებ. ასევე დაცული ტერიტორია არ შეიძლება განიხილო ბიომრავალფეროვნების მონიტორინგის გარეშე და მიზნები უნდა ემთხვეოდეს NBSAP-ის მიზნებს.

ქალბატონმა ნატო სულთანაშვილმა აღნიშნა, რომ სააგენტოს საქმიანობიდან გამომდინარე გათვალისწინებული აქვს დაინტერესებული მხარეების ჩართულობის მექანიზმები, მაგალითად, როგორც უკვე შეხვედრზე აღინიშნა დასრულდა ბორჯომ-ხარაგაულის ეროვნული პრკის ტყეების ინვენტარიზაცია, მომზადდა ტყის მართვის გეგმა, აღნიშნული მასალები გამოქვეყნდება პროაქტიულად და დაინტერესების შემთხვევაში ყველას ექნება საშუალება მიიღოს მონაწილეობა საჯარო განხილვაში და მოგვაწოდოს შესაბამისი კომენტარები.

ასევე, მიმდინარე ეტაპზე სააგენტოში მიმდინარეობს რამდენიმე მენეჯმენტის გეგმის შემუშავების და განახლების პროცესი, დონორების მხარდაჭერით. უკვე ახლო მომავალში საჯარო განხილვის პროცედურების თანახმად დოკუმენტები გავრცელდება პროაქტიულად, აქაც მნიშვნელოვანია დაინტერესებული მხარეების ჩართულობა და მათი მოსაზრებების და კომენტარების გათვალისწინება.

ასევე საჯაროდ გავრცელდება ბორჯომ-ხარაგაულის ეროვნულ პაკში ჩატარებული ფიტოპათოლოგიური კვლევის საბოლოო შედეგები, რაზედაც საბჭოს წევრებსაც გექნებათ წვდომა და გაცნობის შესაძლებლობა.

საბჭოს მომავალი მუშაობა კი გაგრძელდება ისეთივე ფორმატში, როგორც ამ დრომდე იყო - წინასწარ შევთანხმდებით თარიღზე და განსახილვე საკითხზე.

ბატონმა დავითი იოსებაშვილმა შეაჯამა საბჭოს სხდომა და აღნიშნა, რომ საბჭოს შემდეგი სხდომა დაიგეგმება მომავალი წლის თებერვლის თვეში, რაზეც გეცნობებათ წინასწარ და ასევე შეძლებისდაგვარად დაგეგზავნებათ შესაბამისი განსახილველი მასალები.